

Việt Nam: Xây dựng Năng lực giám sát đói nghèo và can thiệp chính sách xóa đói giảm nghèo

Mưa

dầm

thấm

lâu

Xây dựng Năng lực giám sát đói nghèo và can thiệp chính sách xóa đói giảm nghèo

Tổng quan

Những thành tựu đáng kể mà Việt Nam đạt được trong công cuộc xóa đói giảm nghèo chỉ trong thời gian rất ngắn (từ khoảng 58% năm 1992 xuống còn 14,5% năm 2008) là nhờ năng lực đánh giá và theo dõi đói nghèo cũng như năng lực chuẩn bị cho các can thiệp chính sách giải quyết đói nghèo của Chính phủ Việt Nam đã được tăng cường. Theo Oxfam International, trung bình mỗi ngày ở Việt Nam có khoảng 6.000 người thoát khỏi đói nghèo trong vòng 16 năm qua. Ngân hàng Thế giới đã hợp tác với Chính phủ Việt Nam cùng làm việc với các Chính phủ khác để tiến hành phân tích và nghiên cứu và sau đó thiết kế và đề xuất các biện pháp can thiệp bằng chính sách. Các phương diện nhận được hỗ trợ là theo dõi đói nghèo, phân tích đói nghèo, lên kế hoạch xóa đói giảm nghèo chiến lược, hợp tác trong chính sách xóa đói giảm nghèo và hợp tác đầu tư xóa đói giảm nghèo. Kèm theo việc xây dựng năng lực là một loạt các công cuộc triển khai thực hiện chính sách phát triển và các dự án xóa đói giảm nghèo mục tiêu. Chính phủ Việt Nam đánh giá cao sự hợp tác dài hạn của Ngân hàng Thế giới trong công cuộc xóa đói giảm nghèo và xem đây như một chiến lược “mưa dầm thấm lâu”.

Thách thức

Những chuyên gia làm công tác phát triển khi đến Việt nam vào đầu những năm 1990 để hỗ trợ các sáng kiến xóa đói giảm nghèo đã gặp nhiều thách thức khi không có đủ nguồn thông tin về mức độ cũng như quy mô đói nghèo. Vào thời điểm đó cũng có rất ít nhà tài trợ hoạt động tại Việt Nam. Lúc đó cũng không có bất cứ một phương thức nào để ước tính tỷ lệ đói nghèo, hay cũng không có bất kỳ số liệu nào cho thấy tình trạng phân phối đói nghèo tại Việt nam. Hiểu biết tổng quan tại thời điểm đó là một số khu vực khó khăn hơn và một số nhóm dân số nhất định cần được hỗ trợ công, nhưng vẫn chưa có cơ chế nào được đưa vào để xác minh vấn đề này hoặc để theo dõi những tiến bộ trong công cuộc xóa đói giảm nghèo có được nhờ những nỗ lực của Chính phủ.

Hai thập kỷ sau, Việt Nam đã có một hệ thống đánh giá và theo dõi đói nghèo theo thời gian và theo các khu vực cũng như các nhóm kinh tế-xã hội uy tín, với các dữ liệu từ các vòng Điều tra Mức sống Hộ gia đình Việt Nam (VHLSS) là nguồn cung tin cho các cuộc tranh luận và nói chuyện xung quanh vấn đề xóa đói giảm nghèo, và ảnh hưởng đến quá trình xây dựng chính sách cũng như phân bổ nguồn lực. Cuộc điều tra mức sống với dự hỗ trợ của các nhà tài trợ được thực hiện vào năm 1992-93, 1997 và 1998, và một loạt các cuộc điều tra mức sống hộ gia đình Việt Nam do nhà nước cấp vốn được tiến hành năm 2002, 2004, 2006, 2008 và 2010 đã có những ảnh hưởng sâu sắc đến cách hiểu về đói nghèo tại Việt Nam.

Phương thức tiếp cận

Phương thức tiếp cận của Ngân hàng Thế giới là hợp tác với các tổ chức có trách nhiệm phân tích đói nghèo và triển khai can thiệp bằng chính sách. Từ đầu những năm 1990s, Ngân hàng Thế giới liên tục hỗ trợ Tổng cục thống kê về mặt tài chính và kỹ thuật trong quá trình triển khai và phát triển Điều tra Mức sống hộ gia đình Việt Nam và phổ biến dữ liệu, đồng thời cũng hỗ trợ bộ phận nghiên cứu của Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội cũng như các tổ chức khác nhằm phát triển các công cụ cải thiện mục tiêu đói nghèo. Việc hỗ trợ phát triển các hệ thống đo lường đói nghèo đã góp phần nâng cao năng lực của các tổ chức liên quan. Ngân hàng Thế giới đã đầu tư rất nhiều vào công tác đào tạo các phương pháp cũng như kỹ thuật mới. Đặc biệt, khách hàng đã nhận thấy được giá trị của những tư vấn kỹ thuật nhất quán cũng như những nỗ lực xây dựng năng lực đang được triển khai liên tục.

Với những công cụ tài trợ vốn của mình, Ngân hàng Thế giới đã hỗ trợ sáng kiến của Chính phủ Việt Nam triển khai một loạt các hoạt động chính sách phát triển và các dự án đầu tư với tổng số vốn trên 3,5 tỉ Đôla Mỹ. Các khoản tài trợ này được khởi động từ cuối những năm 1990s.

Kết quả

Việc thu thập những dữ liệu tin cậy về đói nghèo bắt đầu từ năm 1992, thời điểm mà tỷ lệ dân số đói nghèo ước tính là 58%. Nhiều trẻ em không có cơ hội hoàn thành các chương trình giáo dục, và nạn đói và suy dinh dưỡng xảy ra phổ biến ở các khu vực nông thôn. Hầu hết các hộ gia đình sống dựa trên nền sản xuất nông nghiệp tự cung tự cấp. Năm 2008, tỷ lệ đói nghèo đã giảm xuống mức dưới 15%, một sự tiến bộ chưa từng có trong các thời điểm hiện tại. Phần lớn trẻ em đã hoàn thành giáo dục tiểu học và hầu hết trong số đó được tiếp tục theo học trung học. Đói nghèo tuyệt đối rất ít, chủ yếu còn xảy ra ở các khu vực bị cô lập và do tác động ngắn hạn của hạn hán hoặc những biến đổi thời tiết bất thường khác. Những năm gần đây đã chứng kiến một bước chuyển biến lớn trong thị trường lao động: nhiều công nhân đã chuyển từ làm việc trong ngành sản xuất nông nghiệp sang làm những công việc có thu nhập cao hơn trong ngành công nghiệp và dịch vụ. Thông qua việc hợp tác với Chính phủ Việt Nam và các đối tác phát triển khác, Ngân hàng Thế giới đã góp phần xây dựng năng lực của các tương nhiệm Chính phủ tại cả cấp trung ương và địa phương trong việc đo độ đói nghèo, phân tích đói nghèo, xây dựng kế hoạch chiến lược và quá trình xây dựng chính sách xóa đói giảm nghèo, cũng như cung cấp các nguồn tài chính và hỗ trợ kỹ thuật cho các chương trình xóa đói giảm nghèo.

Người thụ hưởng

Sự hỗ trợ của Ngân hàng Thế giới và các đối tác phát triển khác đã mang lại lợi ích cho toàn thể cộng đồng dân cư.

Đóng góp của Ngân hàng

Tổng vốn cam kết của Hiệp hội phát triển quốc tế (IDA) là 13,1 tỉ Đôla Mỹ. Danh mục đầu tư thực sự bao gồm 51 hoạt động do IDA/ Ngân hàng Quốc tế Tái thiết và Phát triển (IBRD) cấp vốn, 5 hoạt động đơn lẻ là Quỹ môi trường toàn cầu (GEF), Kế hoạch

quốc gia của Việt Nam loại trừ hoàn toàn tiêu thụ CFC và Halon, và Quỹ tín dụng do người nhận vận hành (RETF). Cam kết dòng cho một RETF lớn khác là 8,5 tỉ Đôla Mỹ.

Bộ Phát Triển Quốc Tế Vương Quốc Anh (DFID) sẽ hỗ trợ kỹ thuật thông qua quỹ tín dụng đặc biệt: 7 triệu Đôla Mỹ.

Tín dụng hỗ trợ xóa đói giảm nghèo (PRSC) từ 1 đến 10: tổng vốn từ IDA là 2,9 tỉ Đô la Mỹ. Tổng vốn từ các nhà đồng cấp vốn là 1,3 tỉ Đôla Mỹ.

Chương trình 135 giai đoạn 1 và 2 (hoạt động chính sách phát triển nhằm hỗ trợ chương trình xóa đói giảm nghèo của Chính phủ, được biết đến dưới cái tên Chương trình 135): 100 triệu Đôla Mỹ (đã kết thúc).

Các dự án đầu tư tập trung vào công cuộc xóa đói giảm nghèo: Dự án xóa đói giảm nghèo ở các tỉnh phía bắc trị giá 150 triệu Đôla Mỹ (đã kết thúc) và Dự án nâng cấp đô thị trị giá 382 triệu Đôla Mỹ (đang tiếp diễn).

Đối tác

Những cơ quan tương nhiệm Chính phủ, bao gồm Bộ kế hoạch và Đầu tư, Ngân hàng nhà nước Việt Nam, Bộ tài chính, Viện khoa học xã hội Việt Nam, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, Ủy ban dân tộc, Tổng cục thống kê và các đối tác phát triển bao gồm DFID, Tổ chức Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA), Ngân hàng phát triển châu Á (ADB), Liên minh Châu Âu (EU) và các quốc gia thành viên của Liên minh châu Âu, các cơ quan của Liên Hiệp Quốc.

Hướng phát triển trong tương lai

Chính phủ Việt Nam và Ngân hàng Thế giới sẽ tiếp tục hợp tác để đưa Việt Nam trở thành nước có thu nhập trung bình và giải quyết được tình trạng đói nghèo tồn tại dai dẳng trong nhiều nhóm dân số khó khăn hơn, đặc biệt là nhóm dân tộc thiểu số.